

JORDI PLAY



L'últim any, els presidents de la Generalitat Valenciana, la Generalitat de Catalunya i el Govern Balear han mantingut trobades bilaterals a València, Barcelona i Palma, però, en canvi,

POLÍTICA

## La foto a tres que no ha pogut ser

Finalment, el president valencià, Ximo Puig, va declinar la invitació de l'Institut d'Economia i Empresa Ignasi Villalonga a participar en la jornada "L'hora de les decisions", coorganitzada amb aquest setmanari i que havia de clausurar conjuntament amb els seus homòlegs català i balear, Carles Puigdemont i Francina Armengol. Una història de por atàvica.

*Reportatge de Víctor Maceda*

**T**ot estava a punt. Les agendes, reservades. Els programes, impresos. El memorial de greuges i reivindicacions compartides, redactat. I les entrades, esgotades, com si es tractara d'un concert de rock o d'un gran esdeveniment esportiu.

D'alguna manera, l'ocasió era històrica. Els presidents de la Generalitat Valenciana, la Generalitat de Catalunya i el Govern Balear –els tres territoris més maltractats a nivell de finançament i d'inversions en infraestructures– clou-

rien una jornada titulada "L'hora de les decisions. Infraestructures, finançament i sectors econòmics. Balanç de greuges i reivindicacions conjuntes", que, precisament, pretenia emfasitzar tots aquests desequilibris. L'acte, celebrat dijous de la setmana passada al Palau de Congressos de València [podeu veure'n el contingut al suplement adjunt], va ser un èxit de participació. L'objectiu s'ha complert.

Finalment, però, els presidents no van acudir-hi. Ximo Puig va declinar la invitació tres setmanes abans de la cita,

i la seua negativa a assistir-hi va desencadenar la de Carles Puigdemont i Francina Armengol. Tots dos consideraven que, si no hi acudia l'homòleg valencià, la seua presència no tenia gaire sentit.

Al capdavant, és la mostra d'una por atàvica, molt arrelada a l'ADN valencià. La que impedeix mantenir unes relacions de normalitat, en peu d'igualtat, amb els dos territoris amb què el País Valencià comparteix llengua, cultura i història. Una foto a tres amb els presidents de Castella-la Manxa i Múrcia



EFE

no han protagonitzat cap acte conjunt. La jornada "L'hora de les decisions", celebrada la setmana passada a València, era l'ocasió idònia, però tampoc no ha pogut ser.

resulta molt menys comprometedora que una amb els màxims mandataris de Catalunya i les illes Balears, malgrat que les preocupacions compartides amb els segons superen, de llarg, les que pot haver-hi amb els primers. L'absència del president valencià, *in extremis*, s'emmarca en aquesta contradicció crònica.

### Convicció

Delerós de transmetre la magnitud del "problema valencià", en què Puig insisteix des d'abans de ser president, el seu equip de Presidència va veure amb bons ulls, des del primer moment, de prendre part a la jornada en qüestió, organitzada per l'Institut Ignasi Villalonga d'Economia i Empresa (IIVEE). Una jornada que era la culminació d'un treball intens.

El gener del 2016, la junta directiva de l'IIVEE –presidida pel doctor Antoni Serra Ramoneda, catedràtic d'economia de l'empresa de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)– va encomanar el *Llibre blanc de les infraestructures de l'euroregió de l'arc mediterrani (Euram)*, un projecte ambiciós en què van col·laborar més de 400 experts en diverses matèries.

En paral·lel, EL TEMPS va elaborar el col·leccionable *Economia i territori a l'Euram*, lliurat en deu fascicles –turisme, ocupació, indústries culturals, indústries d'avantguarda, esports, agroalimentació, canvi climàtic, infraestructures, ports i aigua– entre el novem-

bre del 2016 i el gener del 2017. Un compendi igualment exhaustiu –més de 300 pàgines, sota la coordinació del doctor en periodisme Manuel Lillo i el doctor en sociologia Lluís Català– que mostra la realitat de tots tres territoris.

Com a complement del *Llibre blanc*, l'IIVEE va idear la jornada del Palau de Congressos del 2 de març del 2017, per tal d'evidenciar els greuges acumulats per l'Estat espanyol. D'alguna manera, venia a ser el colofó d'una vasta posada en comú, en què EL TEMPS, a més, participaria com a coorganitzador. Així, a banda del *Llibre blanc*, tots els assistents a la trobada serien obsequiats amb un exemplar d'*Economia i territori a l'Euram*.

A més de la participació de personalitats valencianes, catalanes i balears, des del primer moment va quedar clara la necessitat de comptar amb ponents estrangers que exposaren els models de finançament dels seus respectius països i les complicacions que això els ha generat en l'acció política. Un planter de primer nivell procedent de les universitats alemanyes de Magdeburg i Friburg, de la d'Edimburg i de la de Montreal, que exposarien els casos alemany, suís, britànic i canadenc, a més d'un cinquè ponent, el representant del Govern de Flandes a l'Estat espanyol, que parlaria de la situació a Bèlgica.

El ventall de participants era molt ample. Anava de la política –consellers

diversos– a la universitat –rectors de les universitats de Castelló, les illes Balears, Tarragona i la Pompeu Fabra de Barcelona–, passant pel món de l'empresa i dels sindicats. Tot plegat va fer que Presidència de la Generalitat mostrara la seua predisposició a sumar-s'hi. Era el juliol del 2016 i, des d'aleshores, aquest departament va ser puntualment informat de l'evolució dels preparatius.

Per arredonar la jornada, al mes de desembre es planteja que els presidents català i balear acompanyen Ximo Puig a l'acte de cloenda, cosa que s'accepta de seguida. Al departament de Presidència, la convicció sobre la conveniència de celebrar un acte d'aquestes característiques era total i, per això, l'IIVEE va procedir a formalitzar la invitació a Carles Puigdemont i Francina Armengol, que van donar-hi el vist-i-plau.

En aquest sentit, el programa, que inicialment se circumscribia al matí, va experimentar una ampliació. Els organitzadors van decidir que s'abordarien tres sectors econòmics més, que no havien estat inclosos en primera instància: turisme, indústria i agricultura. Directors i sots-directors de diversos diaris catalans, valencians i balears també s'hi involucren, confirmant la seua presència per introduir cada apartat de la cimera: *La Vanguardia*, *El Periódico de Catalunya*, *Ara*, *El Punt Avui*, *Levante-EMV*, *Información*, *Mediterráneo*, *Última Hora*, *Di-* →

→ *ario de Mallorca...* El programa –consensuat per totes les parts– quedava tancat, amb una durada de nou hores i la inauguració per part de l'alcalde de València, Joan Ribó. Els presidents Puig, Puigdemont i Armengol oficiarien la clausura.

### Indecisió

La convicció inicial, però, muta en indecisió. El 10 de gener, Presidència de la Generalitat Valenciana posa un condicionant per assistir-hi: "L'hora de les decisions" no ha de ser només una trobada valenciano-catalano-balear i d'uns quants experts internacionals, sinó que hi ha d'haver algun altre territori de l'Estat espanyol. En concret, se'n suggereixen un parell: Aragó o Múrcia.

La junta directiva de l'IIVEE opta per convidar el president aragonès, el socialista Javier Lambán, i el seu conseller de Vertebració del Territori, Mobilitat i Habitatge, José Luis Soro Domingo, de la Chunta Aragonesista (Cha). Amb Múrcia, el País Valencià comparteix un dèficit de finançament galopant, i tots dos territoris pateixen la mancança d'un corredor mediterrani competitiu, però per raons d'afinitat històrica, s'entén que resulta més convenient la via aragonesa.

Tant el president com el conseller accepten la proposta, i s'acorda que el primer intervindrà tot just després de Ribó, per tal de remarcar la importància estratègica de l'eix Sagunt-Terol-Saragossa, i que el segon ho farà al bloc dedicat a les infraestructures, on ja estava confirmada la presència dels titulars valencià, català i balear: María José Salvador, Josep Rull i Marc Pons, respectivament. Fins i tot va oferir-se la possibilitat de fer un bloc independent titulat "Els reptes d'Aragó".

Un cop materialitzades les peticions de Presidència, els organitzadors de l'acte en fan difusió. El programa definitiu es fa públic, es tramiten les reserves de localitats i se'n comença a parlar als mitjans.

Ahora que s'enllesteixen els preparatius de la jornada del 2 de març, un grup d'importants empresaris valencians i catalans –entre els quals, Juan Roig,

## ➕ L'ALIANÇA AMB DÍAZ QUE SOBTA A MOLTS

Diumenge, 26 de febrer, Ximo Puig va entrevistar-se de nou amb Susana Díaz. Amb motiu de la commemoració –a València– del Dia d'Andalusia, la presidenta de la Junta va visitar el Palau de la Generalitat, tal com ja havia fet un any abans, aprofitant, també, la celebració de la diada andalusina. A més, el juny del 2016 van reunir-se a Almeria per tal d'exigir l'execució del corredor mediterrani.

A banda d'aquestes tres cimeres, Puig i Díaz s'han fotografiat últimament a Madrid. Concretament, a la fira turística Fitur i a l'acte de presentació de la digitalització del llegat del poeta Miguel Hernández, que va tenir lloc el desembre passat al Círculo de Bellas Artes.



Malgrat que Díaz no ha comunicat encara la seua intenció de liderar del PSOE, el suport de Puig és cada cop més nítid, igual com el de la majoria de presidents autonòmics. L'asturià Javier Fernández, el manxec Emiliano García-Page, l'aragonès Javier Lambán i l'extremeny Guillermo Fernández Vara es mostren partidaris de Díaz i no perden l'ocasió –com ella– d'atacar el nacionalisme català i de proclamar la *uninacionalitat* d'Espanya. La balear Francina Armengol és l'única presidenta socialista que marca distàncies amb Díaz. De fet, tant al PSC com al PSIB sobta molt el posicionament de Puig en aquesta cursa.

Vicente Boluda, Javier Godó i Joaquim Gay de Montellà –es troben a Tarragona per reivindicar el corredor mediterrani. És dilluns 13 de febrer, i l'Associació Valenciana d'Empresaris (AVE) i el Cercle d'Economia hi són al darrere.

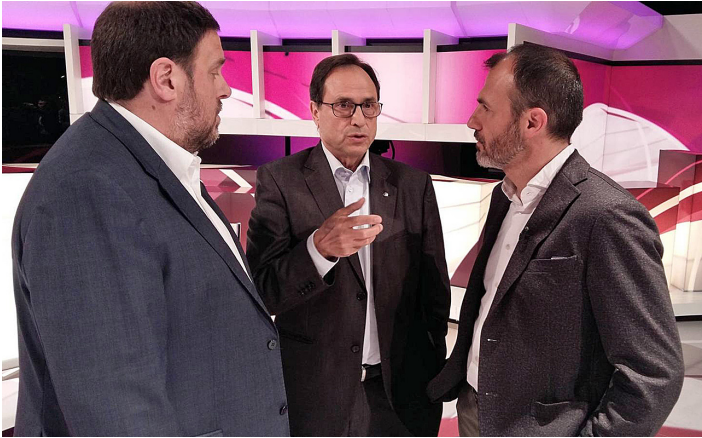
El clam pel corredor, sintetitzat al lema *#quieroCorredor*, va acompanyat d'una frase benvolent pronunciada per Juan Roig: "España, además de ser radial en torno a Madrid, ha de ser circular". No es criticava la política d'infraestructures seguida fins ara, doncs, sinó que s'apostava per una ampliació de la xarxa. "No pot ser que tardem quatre hores a arribar de la segona ciutat d'Espanya a la tercera, això no ho sap molta gent de Madrid, i cal dir-ho ben alt", va asseverar el propietari de Mercadona durant el trajecte.

### Renúncia

Tres dies abans que els empresaris pujaren a l'Euromed, l'entorn de Ximo Puig feia saber als responsables de l'IIVEE que, finalment, el president Lambán no acudiria al Palau de Congressos de València, i que, a causa d'això, Ximo Puig tampoc no ho faria. La branca socialista del Govern aragonès havia sol·licitat ser present a tots i cadascun dels blocs en què es dividia la jornada, una demanda que, tenint en compte la proximitat de l'acte, resultava impossible. Això a banda, la junta de l'IIVEE interpretava que aquesta modificació tan substancial "desnaturalitzava" l'esperit de l'acte.

A menys de tres setmanes del 2 de març, amb el programa tancat i publicitat i l'aforament complet, l'absència de Puig comportava la renúncia dels seus homòlegs català i balear. Sense la presència del màxim mandatari valencià, tots dos van considerar oportú de fer un pas enrere.

En canvi, la Generalitat Valenciana no es despenjava de l'acte. Els consellers Vicent Soler, Rafael Climent i María José Salvador mantenien la seua agenda, així com els catalans Oriol Junqueras i Josep Rull i els balears Biel Barceló, Catalina Cladera i Marc Pons. També confirmaven l'assistència els responsables de turisme



A l'esquerra, el conseller valencià d'Hisenda i Administració Pública, Vicent Soler, parla amb els vice-presidents català i balear, Oriol Junqueras i Biel Barceló, al plató de TV3 on van ser entrevistats alhora. A la dreta, els titulars de Cultura català, balear i valencià –Santi Vila, Ruth Mateu i Vicent Marzá–, en signar la Declaració de Palma.

## ⊕ LES FOTOS QUE SÍ QUE HAN POGUT SER

Els presidents de la Generalitat Valenciana, la Generalitat de Catalunya i el Govern Balear no han coincidit encara en un acte públic. Carles Puigdemont va decidir no acudir a la darrera Conferència de Presidents, celebrada el 17 de gener al Senat, on sí que van ser presents Ximo Puig i Francina Armengol.

El canvi polític al País Valencià ha comportat, però, un desgel evident de les relacions amb Catalunya. Ximo Puig va retre una visita oficial a Puigdemont

el 18 de maig del 2016, que el president català va retornar quatre mesos després, el 19 de setembre, en una jornada de defensa del corredor mediterrani que també va comptar amb la participació dels consellers d'infraestructures Maria José Salvador i Josep Rull, i els d'Economia i Empresa, Rafael Climent i Jordi Baiget. La trobada, a què també van assistir un bon nombre d'empresaris, fins i tot va comptar amb la cap de l'oposició al Parlament de Catalunya, Inés Arrimadas.

Aquest avanç s'ha percebut a uns altres nivells. Des d'alguns de purament simbòlics fins a uns altres de més transcendents.

Així, el conseller d'Hisenda i Administració Pública valenciana, Vicent Soler, no va tenir cap inconvenient a acudir al programa .CAT, de TV3, on van parlar sobre "Les exigències de Montoro" amb els vice-presidents català i balear, Oriol Junqueras i Biel Barceló. L'espai va palesar el maltractament fiscal de què són objecte els tres territoris.

Més recentment, els responsables de Cultura dels tres executius han signat la Declaració de Palma. El 20 de febrer, la balear Ruth Mateu, el català Santi Vila i el valencià Vicent Marzá signaven un acord en favor de la llengua i cultura compartides, amb mesures concretes.

Per exemple, el reforçament del mercat interior cultural, a través de l'impuls de circuits d'arts escèniques i visuals, música, literatura, audiovisuals, cultura popular i tradicional. La consolidació del compromís amb l'Institut Ramon Llull (IRL) com a organisme de promoció exterior. La participació conjunta a fires i festivals. La promoció de la creació literària i editorial, amb un programa d'intercanvi d'autors. I un impuls a les polítiques lingüístiques que inclou la unificació de les acreditacions de català, raó per la qual, a partir d'enguany, els certificats expedits per cada Conselleria seran vigents a tota l'àrea catalanoparlant.

dels tres governs: el balear Pere Muñoz, el català Octavi Bono i Francesc Colomer, secretari autonòmic de l'Agència Valenciana de Turisme, una entitat formalment adscrita a Presidència.

La comunicació a la premsa de l'absència de Puig a "L'hora de les decisions" va efectuar-se a través de l'edició valenciana del diari *La Razón*, que va titular la notícia de manera explícita: "Puig no acudirà a la cumbre sobre independentisme organitzada en València". Les fonts consultades afirmaven que es tractava, literalment, d'un "aquestar nacionalista".

El condicionament inicial –la presència aragonesa– passava a ser-ne un altre: el presumpte to sobiranista de la jornada, per bé que el bloc internacional

–coordinat per Antoni Castells, ex-conseller d'Economia de la Generalitat de Catalunya pel PSC– pretenia reflectir de primera mà com s'ha resolt la qüestió del finançament en els diversos territoris.

En bona mesura eren experts proposats per Castells mateix que ja figuraven en el primer esborrany del programa, però, no obstant això, el cercle de Ximo Puig va desestimar la seua participació a l'acte. Van recomanar d'ajornar-lo per tal de repensar-lo des de zero, suprimint la part internacional prevista des d'un principi; però, malgrat tot, l'IIVEE va mantenir-lo el 2 de març i en els mateixos termes.

La foto conjunta dels presidents Puig, Puigdemont i Armengol tornava a quedar en suspens i, sense ells, l'alcalde Ribó

també s'esborrava del Palau de Congressos. La cloenda de l'acte finalment aniria a càrrec dels vice-presidents balear i català, Biel Barceló i Oriol Junqueras, i del president de les Corts valencianes, Enric Morera, que havien confirmat la seua presència amb anterioritat i van mantenir-la vigent. I el Cor de la Generalitat, interpretant l'himne europeu, posaria el punt i final a la jornada, com també s'havia convingut des del primer minut.

Ximo Puig, pel seu costat, perdia una ocasió de popularitzar el "problema valencià" i entrava en contradicció amb allò que va proclamar a la inauguració del Museu Joan Fuster, el gener passat, quan va reblar, solemnement, que el seu és un "Govern fusterià". ●